

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки і підприємництва
Кваліфікаційна робота на правах рукопису**

Романюк Тетяна Миколаївна

УДК 336.1:352.12

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ЛІЩИНСЬКЕ»»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 «ЕКОНОМІКА»**

Подається на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр», кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Т.М. Романюк

Керівник роботи:

Ходаківський В.М.

к.е.н., доцент кафедри

економіки і підприємництва

Житомир – 2021

АНОТАЦІЯ

Романюк Т.М. Інвестиційне забезпечення ефективного розвитку ТОВ «Ліщинське». – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

Обґрунтовано та систематизовано сучасні підходи щодо інвестиційного забезпечення ефективного розвитку сільськогосподарських підприємств. Узагальнено концептуальні підходи щодо умов реалізації інвестиційних проектів сільськогосподарських підприємств. Проаналізовано господарську діяльність ТОВ «Ліщинське», виокремлено проблеми ефективного розвитку підприємства в зовнішньому та внутрішньому економічному середовищі його господарювання. Запропоновано, обґрунтовано та доведено доцільність залучення інвестиційних ресурсів в ТОВ «Ліщинське».

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, ефективність, інвестування, сільськогосподарські підприємства, залучення, використання, забезпечення.

ANNOTATION

Romanyuk T.M. Investment support for effective development of Lishchynske LLC. – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualifying work for a bachelor's degree in specialty 051 «Economics». – Polissia National University, Zhytomyr, 2021.

Modern approaches to investment support for effective development of agricultural enterprises are substantiated and systematized. The economic activity of Lishchynske LLC is analyzed, the problems of effective development of the enterprise in the external and internal economic environment of its management are singled out. The expediency of attracting investment resources in Lishchynske LLC as an integral part of its effective development in the medium term is proposed.

Key words: investment provision, efficiency, investment, agricultural enterprises, attraction, use, provision.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	6
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВ «ЛІЩИНСЬКЕ» ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	11
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ УМОВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ЛІЩИНСЬКЕ» ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	17
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	24
ДОДАТКИ.....	27

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ефективний розвиток сільськогосподарських підприємств важко уявити без дієвої системи їх інвестиційного забезпечення, котре ґрунтується на умовах залучення та використання інновацій. Сучасне господарське середовище аграрних підприємств стає високо інтегрованою та мобільною системою котра потребує значних капіталовкладень. Окупність інвестиційних проектів сільськогосподарських підприємств поволі зростає що створює передумови для розвитку їх дієвого інвестиційного забезпечення. Дані процеси створюють передумови щодо формування принципово нових підходів щодо ефективного інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств та використання наданих їм інвестиційних ресурсів.

Мета і завдання роботи. Метою кваліфікаційної роботи є систематизація та обґрунтування підходів щодо існуючих умов ефективного інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств а також виявлення умов їх ефективного використання. Для досягнення поставленої мети досягнуто наступні завдання: систематизовано понятійний апарат та методичні аспекти залучення та використання інвестицій сільськогосподарськими підприємствами; проведено аналіз господарської структури сільськогосподарського підприємства; досліджено зовнішні та внутрішні аспекти реалізації господарської діяльності сільськогосподарського підприємства; запропоновано та доведено ефективність проекту інвестиційного забезпечення ефективної діяльності сільськогосподарського підприємства в середньостроковій господарській альтернативі.

Предмет та об'єкт дослідження. Предметом проведеного дослідження є сукупність теоретичних, практичних та прикладних аспектів інвестиційного забезпечення ефективного розвитку сільськогосподарських підприємств та перспектив їх розвитку. Об'єктом дослідження є господарська, організаційна, економічна, соціальна та екологічна системи ТОВ «Ліщинське» та їх структурна перебудова протягом вказаного періоду дослідження.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та завдань дослідження використано абстрактно-логічний, індуктивний, аналізо-синтезний, монографічний, табличний та графічний методи дослідження що дало змогу систематизувати та якісно обґрунтувати об'єкт дослідження. При використанні економіко-математичного методу було узагальнено та якісно проаналізовано звітну інформацію ТОВ «Ліщинське», виокремлено результативні показники ефективності функціонування зовнішнього та внутрішнього його господарського середовища. Дедуктивний метод дослідження надав можливість виявити повсякчасні особливості сучасного інвестування сфери аграрного виробництва та систематизувати вектори їх розвитку в короткочасній перспективі. Використання методики проектування інвестиційного забезпечення дало змогу надати рекомендації та узагальнити процес проектного залучення інвестицій в ТОВ «Ліщинське» та довести ефективність їх використання.

Перелік публікацій автора за темою дослідження: Романюк Т.М. Ходаківський В.М. Систематизація ризиків інвестиційного забезпечення ефективного розвитку сільськогосподарських підприємств Житомирської області. Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції : *Пріоритетні напрями розвитку економіки: наукові дискусії*. Поліський національний університет. Житомир. 2021. С. 68-71.

Практичне значення отриманих результатів. Проведене дослідження надало змогу систематизувати практичні аспекти методики залучення та використання інвестиційних ресурсів сільськогосподарськими підприємствами. Наведені практичні розрахунки можуть бути використані сільськогосподарськими підприємствами для підвищення рівня ефективності їх діяльності

Структура та обсяг роботи. Структура роботи містить анотації, зміст, вступ, 3 розділи, висновки та пропозиції, додатки. Робота містить 26 сторінки. Зазначений матеріал роботи викладено в 1 таблиць, 6 рисунках та 8 додатках (розміщених на 8 сторінках). Список використаних джерел містить 28 найменувань та розміщений на 3 сторінках.

Розділ 1. Теоретико-методичні засади інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств.

Тлумачення поняття інвестицій в системі економічного забезпечення діяльності сільськогосподарського підприємства досить часто ототожнюють з капіталовкладеннями, оскільки понад 90 % всіх інвестиційних надходжень даного типу вкладаються в розширення існуючих або «побудову» та придбання нових активів у вигляді основних засобів та розширення можливих сфер їх використання. Процес інвестиційного забезпечення досить тісно пов'язаний з поняттям фінансового ризику та ризиками господарського забезпечення з позиції самого його процесу, оскільки будь-які інвестиційні вкладення завчасно аргументуються щодо умов та розміру майбутньої їх прибутковості та можливими ризиками їх втрати під час реалізації інвестиційного проекту. Особливої актуальності та якісного дослідження умов ефективного залучення та використання інвестицій набувають процеси в системі інвестиційного забезпечення саме сільськогосподарських підприємств, оскільки специфіка ведення аграрного бізнесу враховує значний вплив ризикових умов виробництва, динамічні зміни умов господарювання та низку факторів економічного середовища котрі в значній мірі відрізняють інвестування галузі сільськогосподарського виробництва від інших галузей народного господарства, в т.ч. і за можливими напрямками їх використання [14].

Найбільш уніфікованою та універсальною формою залучення інвестицій в сільськогосподарські підприємства виступають фінансові інвестиції, котрі в процесі їх використання проходять декілька стадій трансформації та в більшості випадків перетворюються в активи з середніми темпами ліквідності. Процес накопичення інвестиційного прибутку в системі інвестиційного забезпечення саме сільськогосподарських підприємств враховує декілька стадій: власне виробництво сільськогосподарської продукції, її реалізацію та трансформацію матеріальної складової в фінансовий результат. Неабиякої уваги потребує дослідження безпосереднього процесу трансформації

матеріально (товарної реалізації) складової конкретного сільськогосподарського підприємства, оскільки на даній стадії проявляється процес можливого формування інвестиційного прибутку [26].

З точки зору видів та напрямів використання інвестиційних ресурсів сільськогосподарськими підприємствами (дод. А, рис. 1.1) варто приділити увагу джерелам інвестування, оскільки використання залучених їх форм на умовах займу є досить дороговартісним та в більшості випадків потребує значних термінів їх використання з підвищеними рівнями ризику. Сучасні методики дослідження умов інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств обов'язково структурують даний процес з позиції розподілу інвестицій на власний та залучений ресурс. Проведені дослідження вказують на факт раціональності використання інвестицій за якого кількість запозичених інвестиційних ресурсів не має перевищувати 35 % від загальної кількості отриманого фінансового доходу протягом одного господарського періоду; перевищення показника зазначеного ліміту створює передумови виявлення додаткових боргових зобов'язань котрі в значній мірі унеможливають процес отримання інвестиційного прибутку.

Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств має ряд особливостей в порівнянні з іншими можливими формами її реалізації: капіталовкладення є основною формою реалізації операційної діяльності що відображається в її підпорядкованості до цілей та завдань розвитку підприємства (досягнення результатів ефективної діяльності підприємства вимагають вагомого розширення обсягу операційних активів що реалізується через стратегію інвестиційного забезпечення підприємства); форми та методи реалізації інвестиційної діяльності мають специфічний характер вираження за рахунок необхідності відображення великої кількості господарських операцій, в більшості випадків не сумісних за своїм економічним змістом; нерівномірність в процесах інвестування основного виробництва за конкретними господарськими періодами, що виражається в значними проміжками часу від початку реалізації інвестиційного проекту та отримання інвестиційного

прибутку; присутність різносторонніх впливів щодо можливостей отримання інвестиційного прибутку котрі не залежать від конкретного виробництва; нерівномірність надходження грошових потоків за показником чистої окупної вартості інвестиційного проекту що виражається в процесуальній необхідності якісного накопичення фінансових активів підприємства з метою формування альтернативних страхових резервів; рівень ризику інвестиційного забезпечення є значно вищим в порівнянні з іншими галузями економіки; показники ефективності інвестиційного забезпечення підлягають всебічному коректуванню з позиції умов сталого розвитку конкретного сільськогосподарського підприємства; інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств в переважній мірі реалізується через інновації; обов'язковість в залученні та використанні [6, 134-137].

На ефективність інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємства впливає ряд чинників зовнішнього та внутрішнього середовища (дод. Б, рис. 1.2): цінова політика на світових ринках продовольчої продукції; існуюча законодавча і нормативна база та напрямки її розвитку; наявність умов державної підтримки (регулювання процесів та напрямків її розвитку); реалізація процесів подолання диспаритету цінової сегментації аграрного виробництва; сезонний характер виробництва більшості видів продукції; доступність в залученні та використанні інструментів фінансового характеру в процесі реалізації інвестування; врахування умов природно-кліматичних змін; характер та умови конкурентного середовища; функціональні особливості забезпечення ринкових відносин з позиції прав власності на основні засоби виробництва, в т.ч. сільськогосподарських угідь.

Важливим інструментом ефективного інвестиційного забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств є використанні широкого спектру інвестиційних стратегій. Інвестиційні стратегії структуруються за наступними основними групами: пасивні використання передбачають «утримання» досягнутих ринкових позицій за рахунок проведення процесів часткової модернізації, оновлення та підтримки діючих умов основного

виробництва; активні використання передбачають суттєве зростання рівня конкурентоспроможності при використанні нових технологій виробництва, розширення виробництва та освоєння нових ринків збуту продукції. Основними принципом ефективного забезпечення реалізації інвестиційної стратегії сільськогосподарського підприємства є системність котра реалізується в основі: аналізу господарської системи як відкритої функціональної системи котра здатна до саморегуляції та самоорганізації; взаємозалежність умов операційної діяльності від факторних показників розвитку підприємства; використання підприємницького стилю в системі інвестиційного менеджменту підприємства; раціональне поєднання перспективного, оперативного та поточного забезпечення умов інвестування; гнучкість процесів коригування умов реалізації інвестиційного забезпечення; забезпечення альтернативних умов та багатоваріантності реалізації інвестиційного забезпечення; використання сучасних умов та форм інноватики; використання прогресивних форм оцінки ризиків інвестиційного забезпечення; професійність та раціональність вибору форм та методів реалізації інвестиційних проектів [10].

З метою якісного аналізу ефективності інвестицій сільськогосподарських підприємств використовують показники обсягу загальних інвестицій з розрахунку на одиницю застосовуваних виробничих ресурсів, показники обсягу загальних інвестицій з розрахунку на одиницю виробничо спожитих ресурсів, показники обсягу чистих інвестицій з розрахунку на одиницю застосовуваних виробничих ресурсів та показники обсягу чистих інвестицій з розрахунку на одиницю виробничо спожитих ресурсів (дод. В, рис. 1.3). Варто зауважити, ефективність умов реалізації інвестиційного забезпечення конкретного сільськогосподарського підприємства в значній мірі залежить від напрямів реалізації стратегічного інвестиційного забезпечення та чіткої поетапної реалізації зазначеної стратегії: визначення періоду реалізації інвестиційного проекту; якісного дослідження умов зовнішнього середовища господарювання та кон'юнктури ринку інвестиційних послуг; моніторинг та аналіз сильних і слабких сторін господарської системи сільськогосподарського підприємства;

виокремлення цільових альтернатив стратегії інвестиційного забезпечення; вибір та оцінка дієвих шляхів реалізації стратегічних альтернатив інвестиційного проекту; виокремлення шляхів забезпечення умов інвестування; конкретизація умов реалізації стратегії інвестиційного забезпечення за рахунок виокремлення цілей першого порядку та встановлення конкретних періодів їх досягнення; створення дієвої організаційної системи щодо досягнення цілей інвестиційного проектування [12].

Враховуючи сучасні умови розвитку господарського середовища сільськогосподарських підприємств та вплив факторів поширення COVID-19 на світову економіку спостерігається якісна зміна процесів інвестиційного забезпечення з позиції їх уніфікації та системного забезпечення використання інвестицій як дієвого фінансового інструменту. Підвищення рівня ризику інвестування аграрного сектору економіки та виявлення принципово нових факторів опосередкованого впливу на напрями вкладення інвестицій спонукають інвесторів формувати більш зважені підходи щодо вибору об'єктів інвестування що виражається в реалізації короткотривалих інвестиційних проектів з високими показниками їх прибутковості. Наведені фактори створюють умови для більш «вимогливої» методичної оцінки: напрямів підпорядкованості інвестиційних процесів головній меті підприємства; переорієнтації на більш високі результати інвестування в порівнянні з попередніми господарськими періодами; обов'язкової досяжності цілей третього та наступних порядків; залучення додаткових показників та величин оцінки умов реалізації інвестиційного проекту; заміна в підходах до трактування окремих понять інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств; необхідність в додатковому науковому обґрунтуванні виявлених понять; залучення додаткових сегментів підпорядкування цілей інвестиційної стратегії розвитку підприємства з можливістю їх градації за активною та пасивною складовими; виявлення резерву умов мобільності процесів інвестиційного забезпечення підприємства.

Розділ 2. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Ліщинське» Житомирського району Житомирської області

Господарська діяльність ТОВ «Ліщинське» реалізується через вирощування та реалізацію високорентабельних сільськогосподарських культур, що складає понад 21,5 % валового доходу підприємства, – іншу частину валової продукції (68,5 %) підприємство отримує від галузі тваринництва (молочне скотарство; частково галузь свинарства та вирощування молодняка ВРХ). Загалом природно-кліматичні умови виробничої системи підприємства є сприятливими для вирощування сільськогосподарських культур та часткового ведення галузі тваринництва (отримання якісних кормів) та представлені чорноземними грантами з помірним континентальним кліматом.

Аналіз товарної продукції ТОВ «Ліщинське» 2018-2020 рр. дає змогу виокремити спеціалізацію підприємства (Дод. Г, табл. 2.1): 22,1 % валового доходу формується за рахунок зернових та зернобобових культур (пшениця озима, кукурудза, соняшник, соя). Значну частину доходу підприємство отримує за рахунок реалізації виробленого молока, що в значній мірі впливає на формування бюджетної частини в «міжсезонний» період виробництва відносно галузі рослинництва. Варто зауважити що підприємство має досить розгалужений товарний асортимент за реалізованою продукцією та формує досить розгалужену систему виробничої спеціалізації.

Ефективність діяльності будь-якого господарського суб'єкта залежить від рівня та структури капітальних надходжень, рівномірності його вкладення та масовості в об'ємах його забезпечення. Структурні зміни в періодах його надходження можуть суттєво впливати на баланс ведення господарської діяльності ТОВ «Ліщинське» а також формувати умови отримання прибутку в середньостроковій господарській альтернативі (рис. 2.1). Значну роль в структурі капітальних надходжень відіграє додатковий капітал 20,1 млн грн., резервний капітал 9,5 млн грн та накопичений прибуток в розмірі 1,8 млн грн протягом 2018-2020 рр.

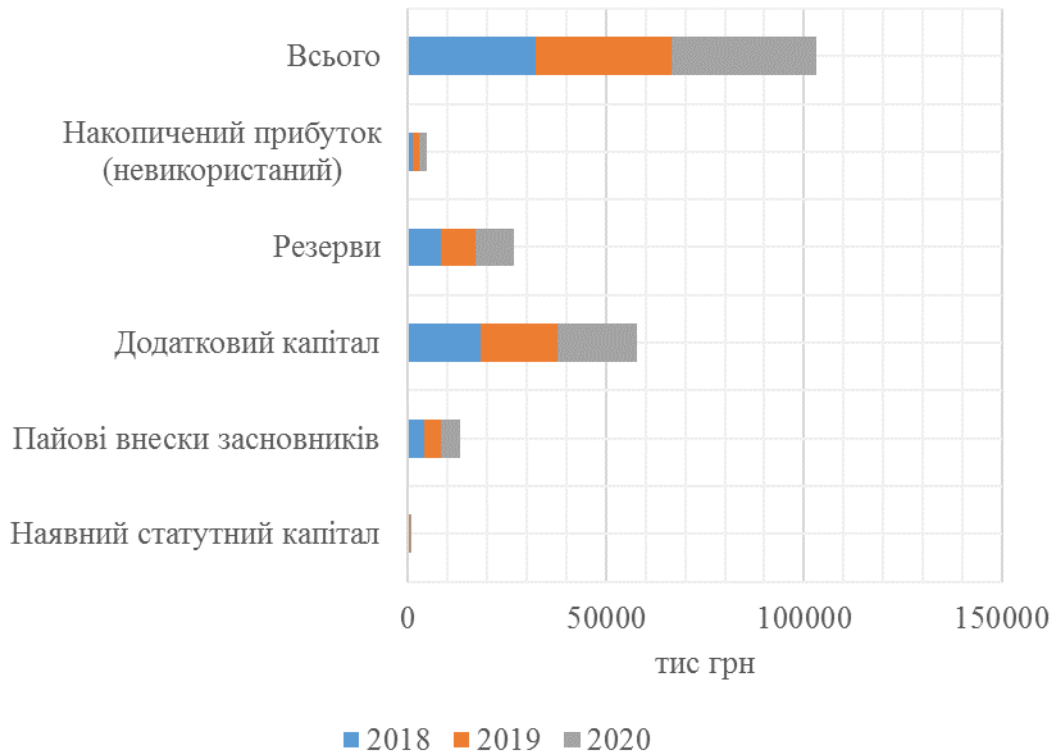

Рис. 2.1. Структура капіталовкладень в господарську діяльність ТОВ «Ліщинське» за видами наявних активів (2018-2020 рр.).

Ефективність виробничих процесів в ТОВ «Ліщинське» та якість виробленої продукції в значній мірі залежить від стану матеріально-технічної бази виробництва, рівня її технології, рівня виробничих витрат та кваліфікації наявного персоналу. Основні виробничі фонди ТОВ «Ліщинське» в 2018-2020 рр. а також аналіз показників стану та використання матеріально-технічної бази вказують на високий коефіцієнт зносу 0,58 в 2020 р., при цьому абсолютний показник його приросту у відношення до 2018 р. склав 0,012 (дод. Г., табл. 2.2). Разом з тим значення коефіцієнта оновлення є досить невисоким в середньому за 2018-2020 рр. та не створює передумов для якісного оновлення матеріально-технічного забезпечення виробництва (0,132). Негативною тенденцією в діяльності підприємства є вагомий приріст суми зносу основних засобів 2,48 млн грн в 2020 р. в порівнянні до 2018 р. та розмір даного накопичення 16,3 млн грн в 2020 р. Даний дисбаланс можливо подолати лише при суттєвому зростанні рівня інвестиційних надходжень в формі виробничих капіталовкладень.

Альтернативність реалізації будь-яких інвестиційних проектів в СТОВ «Ліщинське» на умовах їх високої ефективності передбачає врахування ряду впливів зовнішнього та внутрішнього господарського середовища підприємства. Проведений PEST-аналіз головний тенденцій впливу на господарське середовище підприємства (Дод. Е, табл. 2.3) дав можливість виокремити суттєві впливи від яких залежить рівень інвестиційного забезпечення підприємства та тенденцій його можливого зростання. В секторі політичних впливів: стан фіскальної політики держави та перспектив її розвитку в середньостроковому господарському періоді; напрямки реалізації аграрної стратегії держави; державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників. В секторі економічних впливів: подолання диспаритету цін між виробниками продукції та сферою її переробки; доступність інвестиційного забезпечення (особливо вартості користування запозиченим фінансовим ресурсом); показник рівня інфляції та адекватності його відображення; перспективність розвитку аграрного бізнесу. В соціальному секторі: рівень доходів населення та формування структури їх розподілу; демографічна ситуація; стан та перспективи розвитку ринку праці відповідних сільськогосподарських професій; рівень та стан охорони праці. В технологічному секторі: вартість та доступність досягнень науково-технічного спрямування; використання енергозберігаючих технологій виробництва; швидкість та рівень «засвоєння» прогресивних виробничих технологій.

З метою обґрунтування доцільності інвестиційного забезпечення ТОВ «Ліщинське» проведено аналіз рентабельності основних видів господарської діяльності підприємства в розрізі його господарського середовища (Дод. Є, табл. 2.4). Валова рентабельність здійснених витрат в 2020 р. склала 35,62 % що є безумовною позитивною характеристикою, але рентабельність рівня основної діяльності в даному періоді складає 21,06 %, при цьому у відношенні до 2018 р. даний показник зменшився більш ніж 0,9 раза (40,42 % в 2018 р.). Значно зменшився рівень рентабельності власного капіталу підприємства в 2020 р. – 17,98 % в порівнянні до 2018 р. – 30,42 %.

Проведений аналіз сильних та слабких сторін господарського середовища ТОВ «Ліщинське» (Дод. Ж, табл. 2.5) дав можливість обґрунтувати сильні сторони підприємства: прилеглисть до зручної транспортно-логістичної системи, високий рівень розвитку менеджменту підприємства, висококваліфікований виробничий персонал, виробництво якісної сільськогосподарської продукції, наявні фінансові ресурси для розвитку основного виробництва; слабкі сторони: реструктуризація в розподілі площ землекористування за напрямками вирощування сільськогосподарських культур, високий рівень амортизаційних відрахувань та зношення основних виробничих фондів, необхідність запровадження та розвитку окремих економічних відділів підприємства (логістичного, інвестиційного); формування загроз: насичення ринку імпортозаміщеною продукцією аналогічного типу виробництва, стрімкий рівень інфляції, нестабільність умов політичного середовища та відповідно законодавчої бази, надмірний тиск фіскальної системи на ведення аграрного бізнесу; стрімке зростання рівня конкуренції (особливість прояву агресивних форм), значний диспаритет цін; загальні очікування: проведення процесів розширеної горизонтальної диверсифікації виробничої системи підприємства, освоєння нових ринків збуту продукції, вдосконалення існуючих виробничих технологій, збільшення об'ємів виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції та сировини.

Оскільки ринок виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції представлений однотипними товарними відносинами та має безпосередній зв'язок з світовим ринком сільськогосподарської сировини необхідно для ТОВ «Ліщинське» провести ґрунтовний аналіз конкурентних груп регіонального ринку реалізації виробленої продукції, оскільки дана складова є вирішальною з позиції потенційного інвестора та прийняття ним рішення щодо вкладення коштів в дане сільськогосподарське підприємство (рис. 2.2). За аналізу сегментації утримання ринку та цінової еквівалентності товарної продукції ТОВ «Ліщинське» утримує позицію вище середнього рівня та формує альтернативи її розвитку.

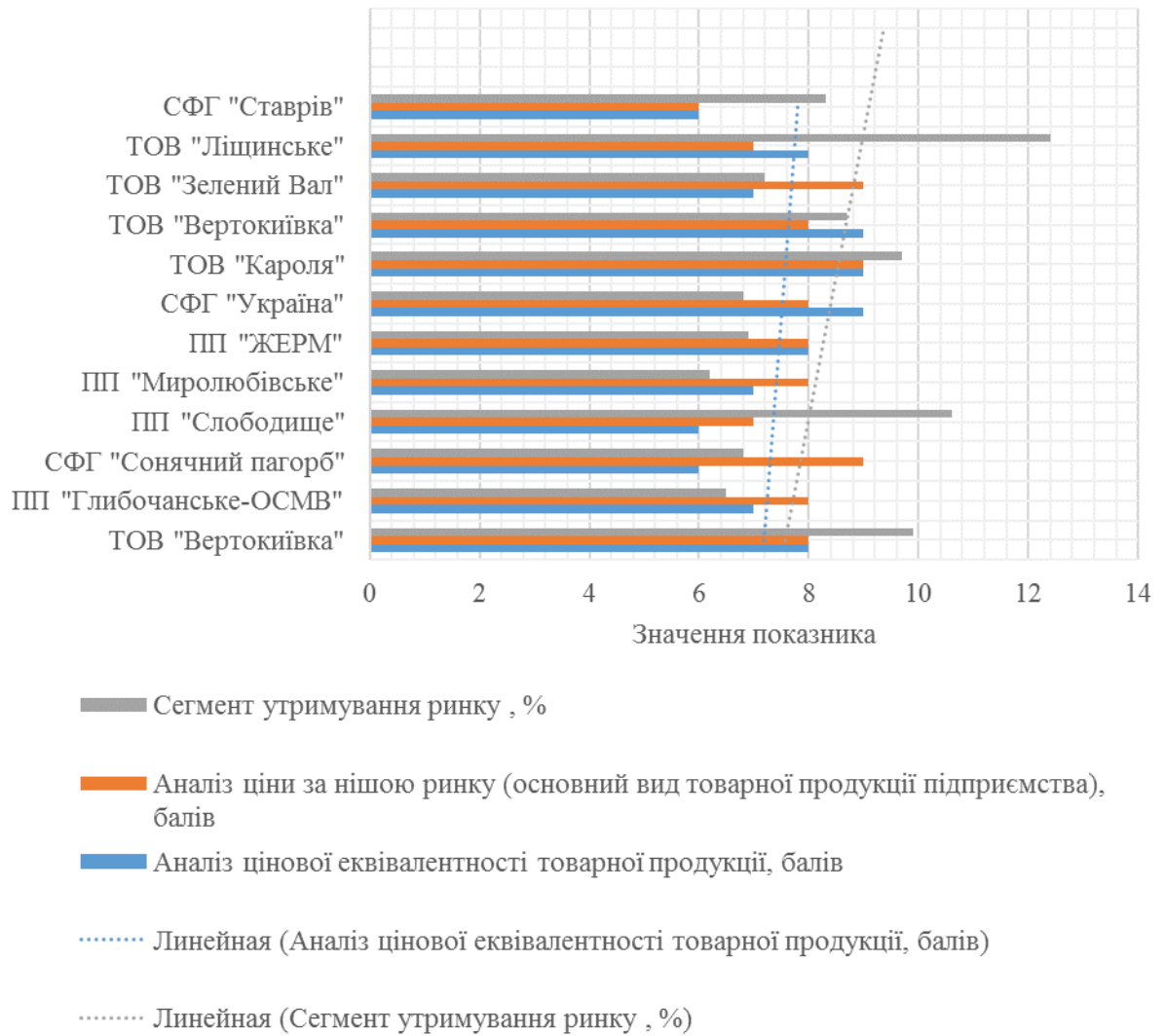

Рис. 2.2. Аналіз сегментації ринку та цінової його еквівалентності основних груп конкурентів ТОВ «Ліщинське» в 2018-2020 рр.

При цьому показник середнього рівня оцінки якості ціни по ніші ринку є низьким в порівнянні з підприємствами конкурентної групи що вказує на проблеми в можливостях зниження ціни реалізації товарної продукції. В даному випадку слід приділити значну увагу тривалості виробничого періоду підприємства а також проаналізувати відношення тривалості безпосереднього виробничого циклу періоду реалізації товарної продукції з метою встановлення похідних альтернатив дохідної частини можливого інвестиційного проєкту.

Варто зазначити що в 2020 р. в порівнянні з 2018 р. тривалість 1 обороту оборотних засобів зростає на 10,3 % та склала 234 дні що є досить вагомим

періодом в можливих термінах виробництва та реалізації товарної продукції підприємства (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Структура використання основних виробничих фондів ТОВ «Ліщинське» в перспективі реалізації інвестиційного проєкту (2018-2020 рр.)

Проведений аналіз господарської структури ТОВ «Ліщинське» вказує на необхідність залучення інвестиційних вкладень в капітальний розвиток підприємства: з можливістю розширення існуючої діяльності а також проведення та використання процесів горизонтальної диверсифікації що може в значній мірі поліпшити показники ефективності основної діяльності підприємства, значно підвищити рівень його рентабельності та залучити якісно нові технології ведення виробництва. Значну увагу слід приділити джерелам залучення інвестицій, оскільки запозичені фінансові ресурси в процесі реалізації інвестиційного проєкту є досить дорогавартісними та підлягають впливам надмірних ризиків щодо можливостей їх ефективного використання в середньостроковій господарській альтернативі.

Розділ 3. Проектне обґрунтування умов інвестиційного забезпечення ефективного розвитку СТОВ «Ліщинське» Житомирського району Житомирської області.

Інвестиційне забезпечення ефективного розвитку ТОВ «Ліщинське» базується на принципі утримання додаткового валового доходу за рахунок реалізації інвестиційного проекту на умовах капіталовкладень в розширення видів діяльності підприємства. Враховуючи сучасні стратегічні альтернативи розвитку сфери аграрного бізнесу регіону доцільним вбачається вкладення коштів в процеси розширеної горизонтальної диверсифікації на умовах їх планової прибутковості. Оскільки перспективи розвитку галузі рослинництва досліджуваного підприємства вимагають значних капіталовкладень, пропонуємо розробити інвестиційний проєкт щодо реалізації умов інвестиційного забезпечення ефективного розвитку галузі молочного скотарства. Трактуювання умов реалізації даної ідеї полягає в перспективах розвитку галузі молочного скотарства даного підприємства з врахуванням тенденцій та перспектив функціонування ринку молока в регіональних його аспектах.

Дослідження ринку молочної продукції за перше півріччя 2021 р. вказує на катастрофічну нестачу сільськогосподарської сировини для виробництва молочних продуктів, а також на поступове подорожчання даних видів продукції: входження та завоювання нових ринків збуту буде досить недорогим в порівнянні з освоєнням інших ринкових ніш. В свою чергу, умов запропонованого інвестиційного проекту є досить зваженим рішенням з врахуванням його вартості, терміном окупності, рівнем рентабельності та можливими економічними ризиками, котрі можуть виникнути в процесі його реалізації. При інвестиційному забезпеченні умов ефективного розвитку галузі молочного скотарства ТОВ «Ліщинське» переважну міру виниклих ризикових ситуацій здатне коректувати саме сільськогосподарське підприємство, а частину негативних виявів умов функціонування зовнішнього середовища здатне реалізувати страхування залучених інвестиційних ресурсів на умовах їх запозичення.

В контексті реалізації інвестиційного проекту пропонуємо на існуючій матеріально-технічній базі ТОВ «Ліщинське» створити лінію по пастеризації та фасуванні молока цільного отриманого від дійного стада корів за умов частковості його використання. З даною метою пропонуємо переробляти 1000 л. молока щодобово (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

**Вхідні умови забезпечення умов реалізації інвестиційного проекту
ТОВ «Ліщинське» (2022-2026 рр.).**

Найменування виду обладнання	Умови залучення та використання	тис грн	Специфікація умов реалізації
Пастеризаційно-охолоджувальна установка ПОУМ-1	Придбання	515,3	Пусконалагоджувальні роботи на власній матеріально-технічній базі підприємства
Фасувальна лінія FOSSO-1.5	Придбання	600,1	Пусконалагоджувальні роботи на власній матеріально-технічній базі підприємства
Пакувальна лінія потокового циклу M6-AP1Y	Придбання	457,7	Пусконалагоджувальні роботи на власній матеріально-технічній базі підприємства
Миюче обладнання GORCE	Придбання	142,3	Пусконалагоджувальні роботи на власній матеріально-технічній базі підприємства
Холодильне обладнання ATLANT-ZEP 3	Придбання	211,7	Пусконалагоджувальні роботи на власній матеріально-технічній базі підприємства
Вантажний автомобіль з холодильним обладнанням DAF-NC 40	Придбання	614,3	Закупівля на ринку реалізації комерційного транспорту
Господарське забезпечення та розміщення	Власна база	311,6	Використання послуг експертних груп
Експлуатаційне забезпечення	Експертне забезпечення	258,4	Використання послуг експертних груп
Персонал	Експертне забезпечення	55,8	Використання послуг експертних груп
Додаткові та супутні витрати	Експертне забезпечення	126,4	Використання послуг експертних груп
Всього:			3293,6

Необхідні кошти в розмірі 3293,6 тис грн для реалізації інвестиційного проекту пропонуємо структурувати за джерелами надходження: 1293,6 тис грн

реінвестувати за рахунок отриманого чистого прибутку в 2021 р. господарському періоді; 2000,0 тис грн. отримати у вигляді кредиту в комерційному банку терміном на 5 років. При отриманні комерційного кредиту річна банківська ставка складе 23,5 %. Відносно власних реінвестованих коштів дані капіталовкладення не потребують боргових зобов'язань та можуть використовуватися ТОВ «Ліщинське» на власний розсуд (рис. 3.1).

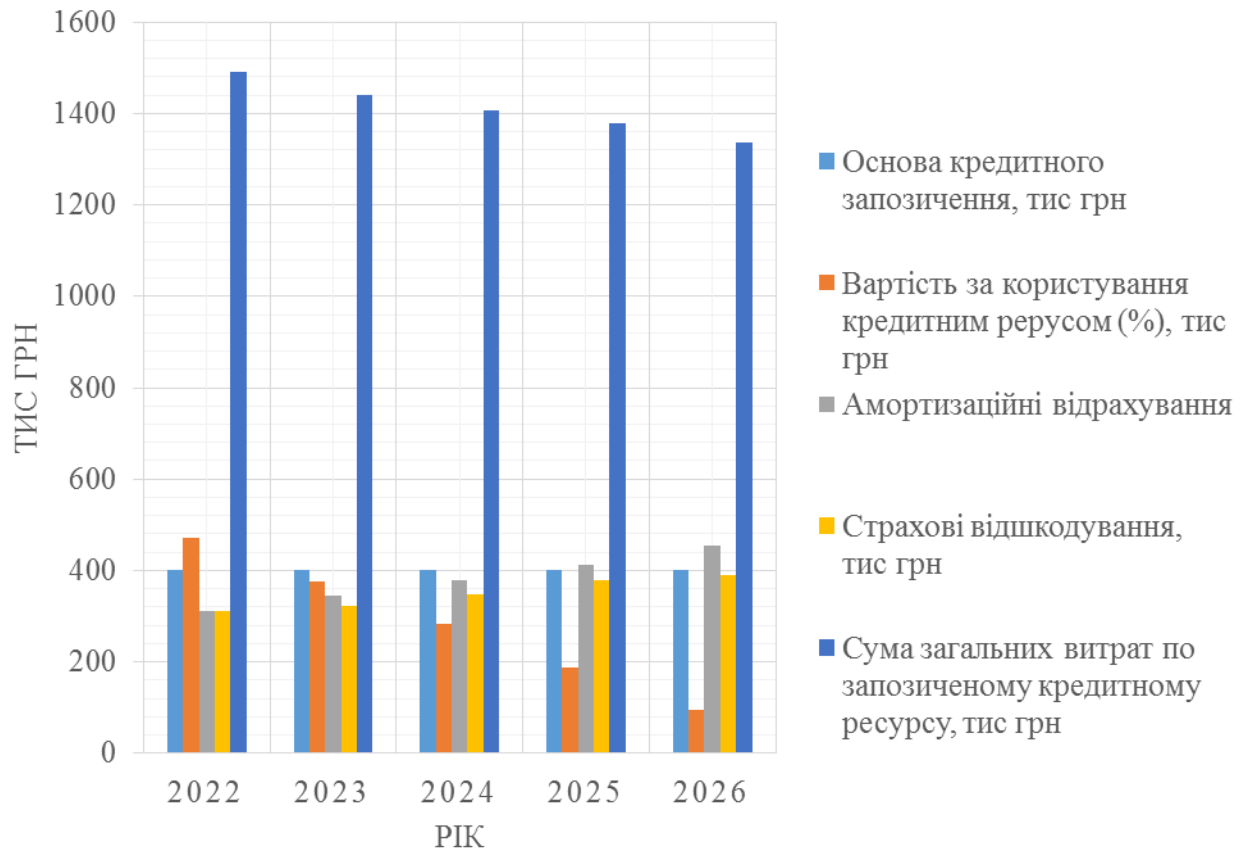

Рис. 3.1. Обґрунтування умов реалізації інвестиційного проекту ефективного розвитку ТОВ «Ліщинське» на умовах використання запозиченого ресурсу (2022-2026 рр.).

Наведені розрахунки вказують що при залучені кредитного фінансового ресурсу для реалізації умов інвестиційного проектування СТОВ «Ліщинське» в розмірі 2000,0 тис грн вартість за його використання протягом 2022-2026 рр. складе 5158,0 тис грн. (з врахуванням сум страхових відрахувань для реалізації цілей інвестиційної програми в розмірі 1900,0 тис грн)

Окупність зазначеного інвестиційного проекту має реалізуватися при наступних умовах: щоденна кількість реалізації фасованого молока вищого гатунку складатиме 1000 л.; ціна реалізації 1 л. молока складатиме 22,4 грн (наведений ціновий еквівалент є найнижчим на регіональному ринку збуту продукції в порівнянні з аналогічною продукцією конкурентів, при цьому якість продукції є на досить високому рівні); собівартість виробництва 1 л молока при існуючій технології складає 6,87 грн/л.; собівартість переробної стадії з позиції пастеризації, фасування, охолодження транспортування та реалізаційних витрат складає 6,10 грн/л. Загальна собівартість з виробництва та реалізації молока цільного складе 12,97 грн. Середньодобова виручка від реалізації товарної продукції зазначеної номенклатури планується на рівні 22,4 тис грн. (рис. 3.2).

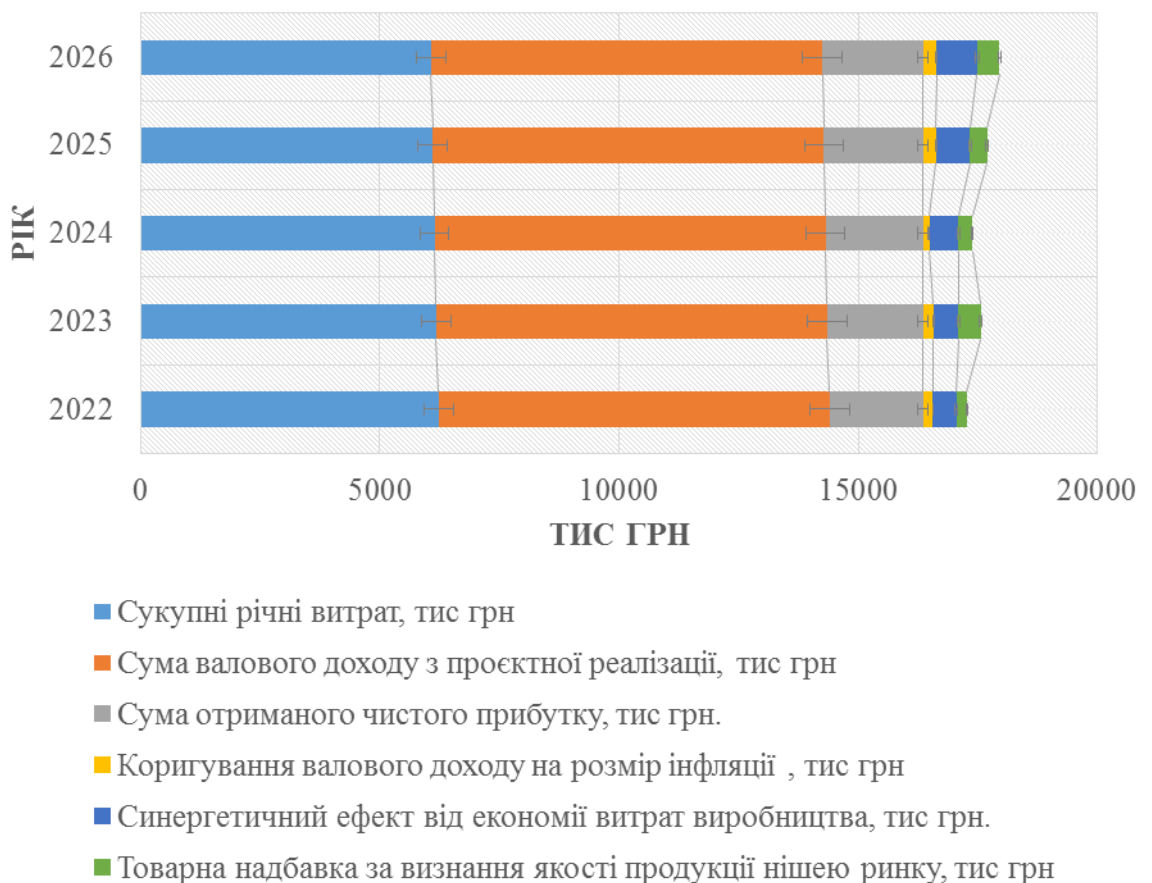

Рис. 3.2. Прогнозне обґрунтування витрат та доходів інвестиційного проекту ТОВ «Ліщинське» щодо умов реалізації інвестиційного забезпечення ефективного розвитку (2022-2026 рр.)

Загальна ефективність реалізації інвестиційного проекту ТОВ «Ліщинське» протягом 2022-2026 рр. складе 14452,7 тис грн. (чиста рентабельність складе 47,03 %). Щодобове отримання чистого прибутку складе 7914,6 грн. Одним з найважливіших показників умов реалізації інвестиційного проекту є термін окупності вкладених інвестиційних ресурсів (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Окупність умов інвестиційного проектування ефективного розвитку ТОВ «Ліщинське» з застосуванням лінійного вирівнювання за розміром чистого прибутку (2022-2026 рр.)

Окупність інвестиційного проекту відбудеться в 2 кварталі 2023 р.; погашення розміру запозичених кредитних зобов'язань відбудеться в 1 кварталі 2026 р., хоча дані зобов'язання можна буде ліквідувати завчасно за умовами діючого кредитного договору. Наведене інвестиційне рішення є досить ефективним та прибутковим.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Сучасні методики дослідження умов інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств обов'язково структурують даний процес з позиції розподілу інвестицій на власний та залучений ресурс. Проведені дослідження вказують на факт раціональності використання інвестицій за якого кількість запозичених інвестиційних ресурсів не має перевищувати 35 % від загальної кількості отриманого фінансового доходу протягом одного господарського періоду; перевищення показника зазначеного ліміту створює передумови виявлення додаткових боргових зобов'язань котрі в значній мірі унеможливають процес отримання інвестиційного прибутку.

Ефективність діяльності будь-якого господарського суб'єкта залежить від рівня та структури капітальних надходжень, рівномірності його вкладення та масовості в об'ємах його забезпечення. Структурні зміни в періодах його надходження можуть суттєво впливати на баланс ведення господарської діяльності ТОВ «Ліщинське» а також формувати умови отримання прибутку в середньостроковій господарській альтернативі. Значну роль в структурі капітальних надходжень відіграє додатковий капітал 20,1 млн грн., резервний капітал 9,5 млн грн та накопичений прибуток в розмірі 1,8 млн грн протягом 2018-2020 рр.

З метою обґрунтування доцільності інвестиційного забезпечення ТОВ «Ліщинське» проведено аналіз рентабельності основних видів господарської діяльності підприємства в розрізі його господарського середовища. Валова рентабельність здійснених витрат в 2020 р. склала 35,62 % що є безумовною позитивною характеристикою, але рентабельність рівня основної діяльності в даному періоді складає 21,06 %, при цьому у відношенні до 2018 р. даний показник зменшився більш ніж 0,9 раза (40,42 % в 2018 р.). Значно зменшився рівень рентабельності власного капіталу підприємства в 2020 р. – 17,98 % в порівнянні до 2018 р. – 30,42 %.

Варто зазначити що в 2020 р. в порівнянні з 2018 р. тривалість 1 обороту оборотних засобів зросла на 10,3 % та склала 234 дні що є досить вагомим періодом в можливих термінах виробництва та реалізації товарної продукції підприємства. При інвестиційному забезпеченні умов ефективного розвитку галузі молочного скотарства ТОВ «Ліщинське» переважну міру виниклих ризикових ситуацій здатне коректувати саме сільськогосподарське підприємство, а частину негативних виявів умов функціонування зовнішнього середовища здатне реалізувати страхування залучених інвестиційних ресурсів на умовах їх запозичення.

Необхідні кошти в розмірі 3293,6 тис грн для реалізації інвестиційного проекту пропонуємо структурувати за джерелами надходження: 1293,6 тис грн реінвестувати за рахунок отриманого чистого прибутку в 2021 р. господарському періоді; 2000,0 тис грн. отримати у вигляді кредиту в комерційному банку терміном на 5 років. При отриманні комерційного кредиту річна банківська ставка складе 23,5 %. Відносно власних реінвестованих коштів дані капіталовкладення не потребують боргових зобов'язань та можуть використовуватися ТОВ «Ліщинське» на власний розсуд.

Окупність зазначеного інвестиційного проекту має реалізуватися при наступних умовах: щоденна кількість реалізації фасованого молока вищого гатунку складатиме 1000 л.; ціна реалізації 1 л. молока складатиме 22,4 грн. Загальна собівартість з виробництва та реалізації молока цільного складе 12,97 грн. Середньодобова виручка від реалізації товарної продукції зазначеної номенклатури планується на рівні 22,4 тис грн. Загальна ефективність реалізації інвестиційного проекту ТОВ «Ліщинське» протягом 2022-2026 рр. складе 14452,7 тис грн. (чиста рентабельність складе 47,03 %). Щодобове отримання чистого прибутку складе 7914,6 грн. Окупність інвестиційного проекту відбудеться в 2 кварталі 2023 р.; погашення розміру запозичених кредитних зобов'язань відбудеться в 1 кварталі 2026 р., хоча дані зобов'язання можна буде ліквідувати завчасно за умовами діючого кредитного договору. Наведене інвестиційне рішення є досить ефективним та прибутковим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Acs S., Borodina O., Paloma S., Kharchenko A. Ukraine's agriculture : potential for expanding grain supply. *Economic and institutional challenges. European Commission Joint Research Centre*. 2016. № 26170. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/sites/default/files/jrc84652.pdf> (дата звернення: 26.11.2020).
2. Babenko V. A. (2009), “Investment factor of innovative development of agricultural production”, [Online], available at: http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/avpch/En/2009_49/Babenko%20V.A.pdf. (Accessed 5 Apr 2015).
3. Bezpyata I.V. A structure of bringing in and basic directions of the investments applying in agrarian sector of Ukraine. *Dezvoltarea sistemelor sociale și economice într-un mediu competitiv la nivel global : conferință internațională științifico-practică* : S.n., 2016 (Editura Universitate de stat din Moldova). P. 32-35.
4. Vinichenko I. I. (2009), “Organizational and economic measures of investment development of agricultural enterprises”, *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol . 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=43> (Accessed 4 Aug 2015).
5. Yermak O. M. (2013), “Innovative paradigm of enterprise development of agrarian sphere”, [Online], available at: <http://www.sworld.com.ua/konfer31/913.pdf>.
6. Аксьонова Р.М., Катан Л.І., Колісник Я.В. та ін. Інвестиційне фінансування розширеного відтворення матеріально-технічної бази підприємств : колективна монографія. Одеса. КУПРИЕНКО СВ, 2013. 286 с.
7. Безп'ята І.В. Інвестиційна привабливість аграрного сектору півдня України. *Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки : проблеми, пріоритети, перспективи* : матеріали III Міжнар. наук.- практ. інтернет-конф. (Дніпропетровськ, 30-31 жовтня 2012 р.) за ред. Г.Є. Павлової та ін. Дніпропетровськ. ТОВ «Квітка». 2012. С. 94-96.

8. Гайдуцький А. П. Характерні риси та економічні пріоритети прямого іноземного інвестування в країнах СНД. *Економіка АПК*. 2011. №1. С. 155-164.
9. Гальцова О.Л. Інституціональний розвиток агропромислового комплексу України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук : спец. 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2012. 40 с.
10. Готра В. В. Сучасний стан, фактори забезпечення та напрями активізації інвестиційної діяльності у сфері сільського господарства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. С. 114-121.
11. Захарчук О. В. Проблеми матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. *Економіка АПК*. 2014. № 7. С. 92-99.
12. Збарський В.К. Особливості стимулювання процесів інвестування в агропромислому комплексі. *Інноваційна економіка*. 2012. №8(34). С. 8-11.
13. Зоря А., Звягіна К. Щоб інвестиції принесли урожай. *Агробізнес*. 2015. №6(301). С. 18-20.
14. Кисіль М. І. Сучасні виклики, стратегічні пріоритети та завдання щодо інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства. *Інноваційна економіка*. 2014. С. 14–19.
15. Коденська М. Ю. Інвестиційна складова аграрно-промислової інтеграції. *Економіка АПК*. 2011. С. 45-51.
16. Коденська М. Ю. Інвестиційні пріоритети в аграрно-промисловому виробництві. *Економіка АПК*. 2010. №5. С. 49-53.
17. Кузьмін Є.С. Визначення ефективності інвестицій підприємств молочної промисловості. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22. ч. 2. С. 1-7
18. Кульчій І. М. Організаційно-правове забезпечення диверсифікації сільських територій за участю сільськогосподарських товаровиробників : монографія. Харків, Юрайт. 2017. 168 с.

19. Кучеркова С. О. Сутність прибутку та методика визначення фінансового результату діяльності підприємств. *Економіка АПК*. 2005. №5. С. 78-84.
20. Левченко Н. В. Методи оцінювання інвестиційної привабливості сільського господарства регіонів України в контексті стратегічного планування. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. №8. С. 285-293.
21. Ліссітса А. Україна зацікавлена в довгострокових інвестиціях у сільське господарство. *Урядовий кур'єр*. 2011. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ukrayina-zacikavlena-v-dovgostrokovihinvesticiyah>.
22. Лупенко Ю. О. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року. Київ. *Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»*, 2012. 182 с.
23. Мусієнко О. Л. Інвестиційна привабливість як складова системи управління підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. №10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2390> (дата звернення: 26.11.2020).
24. Нестерчук Ю. О. Інтеграційні процеси в аграрно-промисловому виробництві : монографія. Умань, «Сочінський». 2009. 372 с.
25. Придбання підприємствами матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб за 2017 рік. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/sg/pr_mt_res/arh_pr_mt_res_u.htm.
26. Ратошнюк Т. М. Інвестиційна привабливість аграрної сфери. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Фінанси і кредит*. 2013. С. 88-93.
27. Статистичний збірник «Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України: за країнами світу; країнами ЄС; видами економічної діяльності; по регіонах (2010-2018)». URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ks_reg_kv_u/arh_pi_ak_ksvr.
28. Стецюк П. А. Трансформація матриці банківського кредитування сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2013. № 12. С. 49-55.

ДОДАТКИ

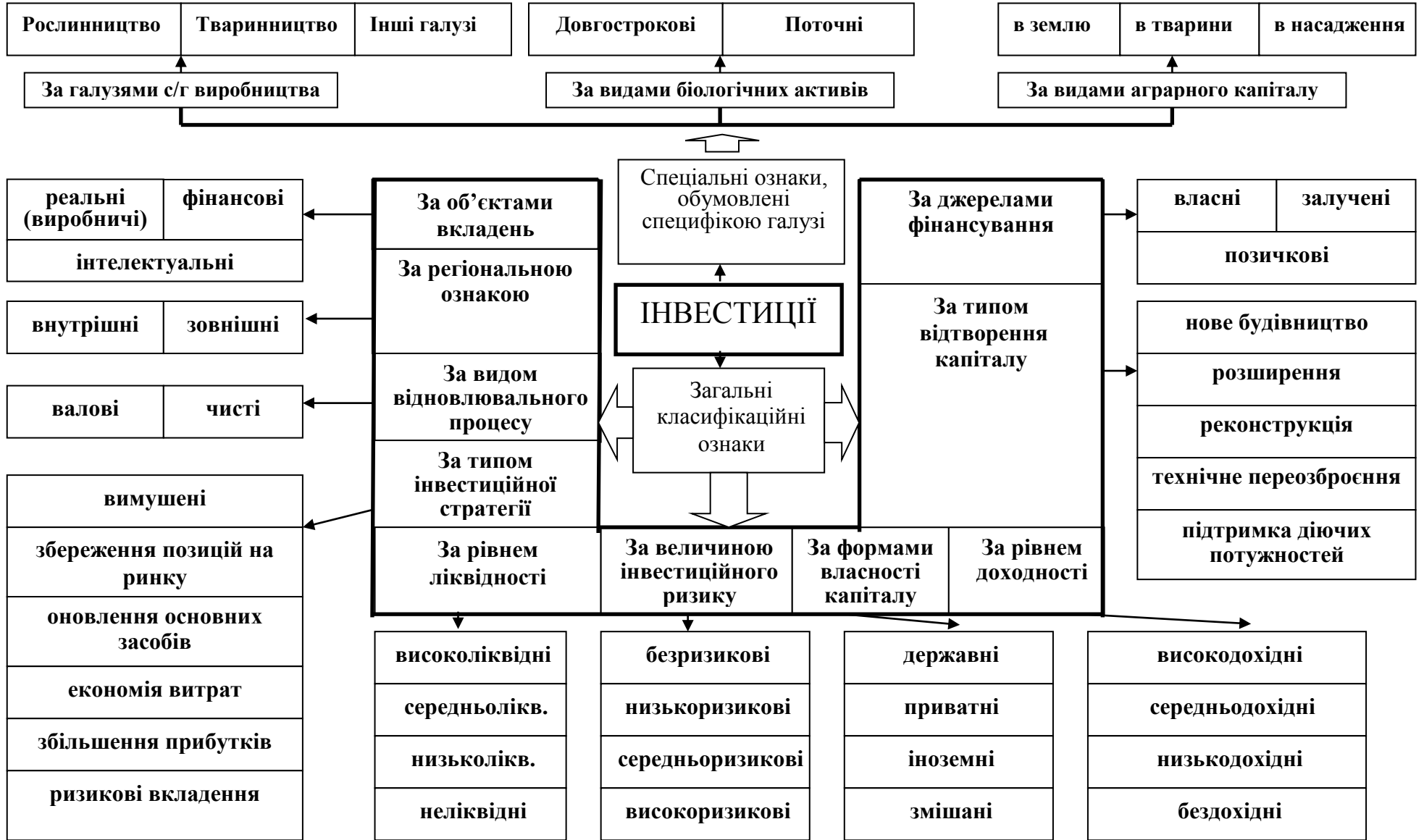

Рис. 1.1. Класифікація інвестицій сільськогосподарських підприємств

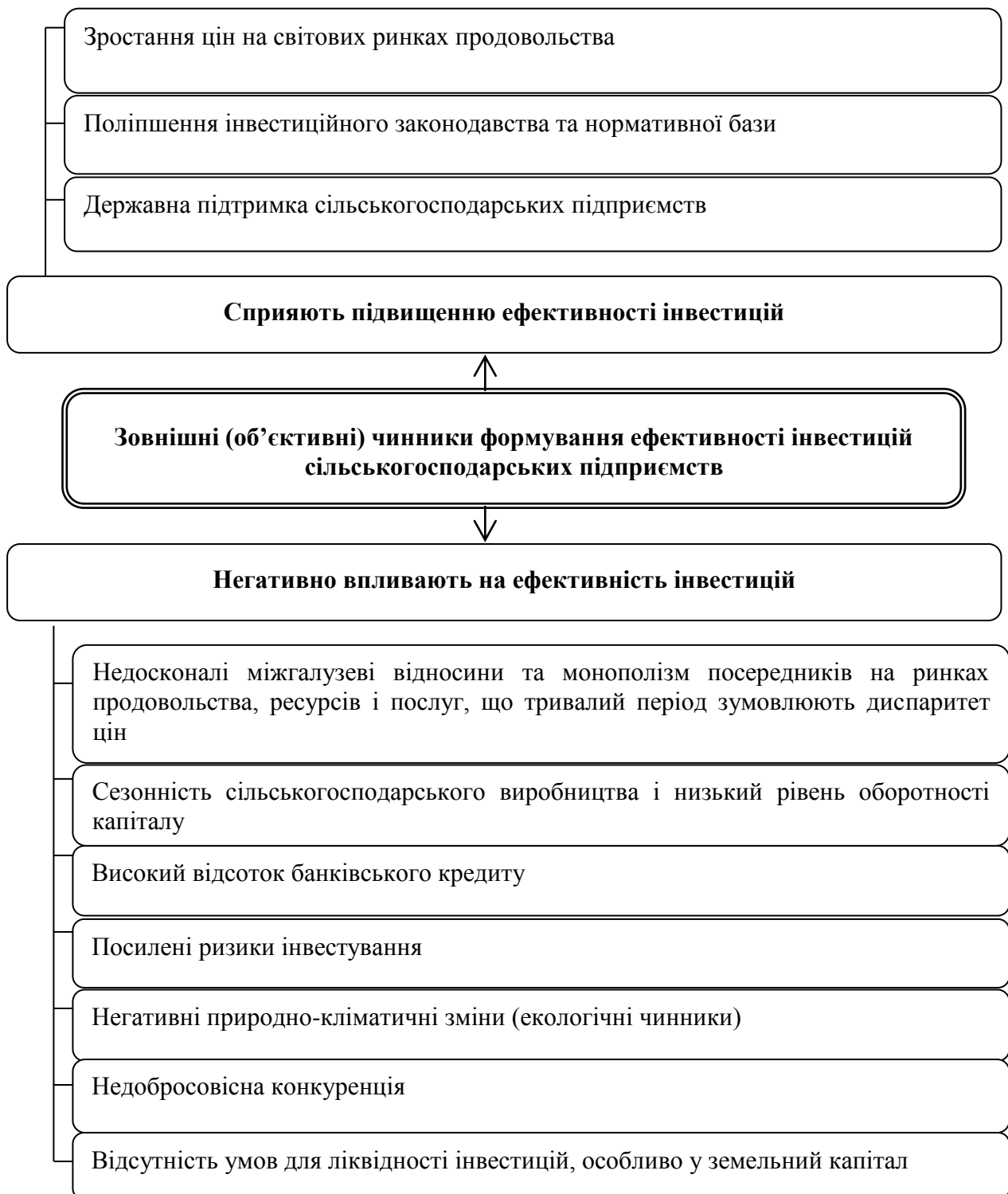

Рис. 1.2. Вплив зовнішніх (об'єктивних) чинників на формування ефективності інвестицій сільськогосподарських підприємств

Джерело: власні розробки автора на основі джерела [26].

Рис. 1.3. Система показників обсягу інвестиційних ресурсів сільськогосподарських підприємств

Джерело: власні розробки автора.

**Склад і структура товарної продукції ТОВ «Ліщинське»
Житомирського району Житомирської області в 2018-2020 рр.**

Вид продукції	2018 р.		2019 р.		2020 р.		В середньому за 2018-2020 рр.	
	тис грн	%	тис грн	%	тис грн	%	тис грн	%
<i>Продукція рослинництва</i>								
Зернові та зерно-бобові – всього	2416	19,1	2621,5	18,9	4735,5	26,5	3257,7	22,1
з них:								
пшениця озима	1343	10,6	1424,5	10,3	3532	19,8	2099,8	14,2
пшениця яра	1	-	-	-	-	-	-	-
жито	9	0,1	-	-	31,2	0,2	-	-
гречка	490	3,9	793,9	5,7	434,9	2,4	572,9	4,0
кукурудза на зерно	28	0,2	79,6	0,6	241,4	1,3	116,3	0,8
ячмінь ярий	487	3,9	238,9	1,7	458,4	2,6	394,8	2,7
горох	2	-	0,2	-	0,6	-	0,9	-
овес	2	-	36,2	0,3	0,7	-	13	0,1
просо	54	0,4	48,2	0,3	36,3	0,2	46,2	0,3
Соняшник	155	1,2	148,8	1,1	628,8	3,5	310,9	2,1
Соя	128	1,0	200,9	1,4	244,9	1,4	191,3	1,3
Ріпак озимий	-	-	24,7	0,2	-	-	-	-
Цукрові буряки	273	2,2	293,9	2,1	-	-	-	-
Інша продукція рослинництва	13	0,1	30,5	0,2	46,5	0,3	30	0,2
Разом по рослинництву	2985	23,6	3320,3	23,9	5655,7	31,7	3987	27,0
<i>Продукція тваринництва</i>								
Вирощування (в живій масі):								
ВРХ	1116	8,8	1918,4	13,8	1823,9	10,2	1619,4	10,9
свиней	1766	13,9	1516	11,0	1900	10,6	1727,3	11,7
Молоко	6736	53,2	7037,6	50,6	8432,2	47,3	7401,9	50,0
Мед	22	0,2	19,6	0,1	11,7	0,1	17,8	0,1
Інша продукція тваринництва	8	0,1	19,8	0,1	18,8	0,1	15,5	0,1
Разом по тваринництву	9648	76,2	10511,4	75,6	12186,6	68,3	10782	72,8
Послуги в сільському господарстві	21	0,2	77,4	0,5	2,7	0,0	33,7	0,2
Всього	12654	100	13909,1	100	17845	100	14802,7	100

Таблиця 2.2

**Основні виробничі фонди ТОВ «Ліщинське» Житомирського району
Житомирської області та витрати на їх оновлення (2018-2020 рр.).**

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2020 р. до 2018 р., (+/-)
Основні фонди підприємства на початок звітного періоду, тис грн	29690,4	33094,8	33818,4	4128,0
Надходження, тис грн	3464,4	1052,4	3736,8	272,4
Основні фонди підприємства на кінець звітного періоду, тис грн	33094,8	33818,4	37530	4435,2
Річний приріст (зменш.) показника, тис грн	3464,4	1052,4	3736,8	272,4
Коефіцієнт росту ОФ	1,232	1,224	1,332	0,1
Коефіцієнт приросту ОФ	0,102	0,024	0,168	0,066
Коефіцієнт оновлення ОФ	0,144	0,036	0,132	-0,012
Нараховано зносу:				
на початок звітного періоду, тис грн	13881,6	15235,2	16362,0	2480,4
на кінець звітного періоду, тис грн	15235,2	16362	17900,4	2665,2
Залишкова вартість:				
на початок звітного періоду, тис грн	29690,4	33094,8	33818,4	4128
на кінець звітного періоду, тис грн	33094,8	33818,4	37530	4435,2
Коефіцієнт зносу,				
на початок звітного періоду, тис грн	0,564	0,552	0,576	0,012
на кінець звітного періоду, тис грн	0,552	0,576	0,576	0,024
Середньорічна вартість ОВФ, тис грн	31392,6	33456,6	35674,2	4281,6

Таблиця 2.3

**PEST-аналіз тенденцій, що мають істотне значення для стратегії
Інвестиційного забезпечення (капіталізації) ТОВ «Ліщинське»
в 2018-2020 рр.**

Політичний (вкл. Правовий) - P	Економічний – E	Соціальний - S	Технологічний - T
<ul style="list-style-type: none"> – податкова політика – захист вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника – захист прав споживачів – трудове право – державне втручання – політична стабільність 	<ul style="list-style-type: none"> – економічне зростання – відсоткова ставка та кредитно-грошова політика – державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників – диспаритет цін – політика щодо безробіття сільського населення – рівень інфляції 	<ul style="list-style-type: none"> – розподіл доходів – демографічна ситуація на селі – удосконалення охорони праці – освіта – життєвий рівень населення – відношення до роботи 	<ul style="list-style-type: none"> – державна підтримка щодо наукових розробок – технологічний розвиток галузі – нові розробки та розвиток – життєвий цикл та швидкість зношування застарілої техніки – використання енергетичних ресурсів та їх затрати – фокусування галузі на новітні технології

Таблиця 2.4

**Аналіз рівня рентабельності економічного середовища ТОВ «Ліщинське»
в системі розвитку господарського середовища 2018-2020 рр.**

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2020 р. до 2018 р., (+/-)
Валова рентабельність (прибутковість) здійснених виробничих витрат, %	44,77	26,41	35,62	-9,15
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	337,88	572,82	424,71	86,83
Коефіцієнт окупності чистого доходу	4,61	6,96	5,47	0,86
Рентабельність основної діяльності підприємства, %;	40,42	17,07	21,06	-19,36
Рентабельність (прибутковість) операційної діяльності підприємства, %	40,42	17,07	21,06	-19,36
Рентабельність (прибутковість) господарської діяльності підприємства, %	38,41	12,07	20,60	-17,81
Загальний показник рентабельності підприємства за всіма видами її можливої реалізації, %	38,41	12,07	20,60	-17,81
Валова рентабельність (прибутковість) виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), %	38,41	12,07	20,60	-17,81
Чиста рентабельність (прибутковість) виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), %	32,83	21,73	27,63	-5,20
Рентабельність активів підприємства в звітних еквівалентах, %	31,57	10,97	17,66	-13,91
Рентабельність (прибутковість) виручки від операційної діяльності, %	2,47	1,00	1,62	-0,85
Рентабельність власного капіталу підприємства, %	30,42	14,99	17,98	-12,44

Таблиця 2.5

Характеристика сильних та слабких сторін ТОВ «Ліщинське» в системі ефективного інвестиційного забезпечення підприємства 2018-2020 рр.

Характеристика господарства Чинники зовнішнього середовища	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
	1.Прилеглисть підприємства до транспортної інфраструктури 2.Ефективність управління 3.Наявність транспортних засобів 4.Наявність коштів для розвитку нових видів діяльності 5.Високий рівень забезпеченості каліфікованим персоналом 6.Якість продукції	1.Обмеженість площ землекористування 2.Висока зношуваність ОВФ 3.Відсутність спеціалістів зі збуту
Можливості (O)	Очікування (S+O)	Очікування (W+O)
1.Відповідна законодавча база 2.Функціонування окремих державних програм для підтримки кооперативів 3.Відносна політична стабільність	1.Зростання обсягів виробництва продукції 2.Розширення асортименту продукції 3.Створення власної торгівельної мережі 4.Формування ефективної товарної політики	1. Модернізація основних засобів і впровадження передових технологій 2. Розширення каналів збуту продукції 3. Збільшення частки ринку
Загрози (T)	Очікування (T+S)	Очікування (T+W)
1.Збільшення частки імпортової продукції 2.Високий рівень інфляції 3.Мінливість законодавства 4.Високий рівень податків 5.Велика кількість конкурентів 6.Диспаритет цін	1.Диверсифікація виробництва 2.Пошук нових торгових партнерів 3.Відмова від застарілих технологій	1. Згорання видів діяльності 2. Конкуренція з боку інших підприємств 3. Відсутність попиту на продукцію 4. Страхування ризиків в сільському господарстві